Nye Åle**sund** kom**mune**

Politisk organisering, lokaldemokrati og innbyggarmedverknad

Nye Ålesund kommune

Sandnes 29.05.2018
Synnøve Vasstrand Synnes, rådmann i Ørskog kommune og ass. prosjektleiar
I nye Ålesund kommune

Landsdelssenteret mellom Bergen og Trondheim

Nye Ålesund kommune

Frå tolv i dialog om regionkommune… til fem i 2017.

Nye **Ålesund** kom**mune**

Haram
9.312 innb.
254 km²

Sandøy
1.246 innb.
21 km²

Skodje
4.667 innb.
111 km²

Ørskog
2.296 innb.
129 km²

Ålesund
47.199 innb.
93 km²

Intensjonsavtale
nye Ålesund kommune

…odje - Ørskog - Ålesund

…gåve 19.6 2017

Ålesund er den 17. største kommunen i landet i 2018

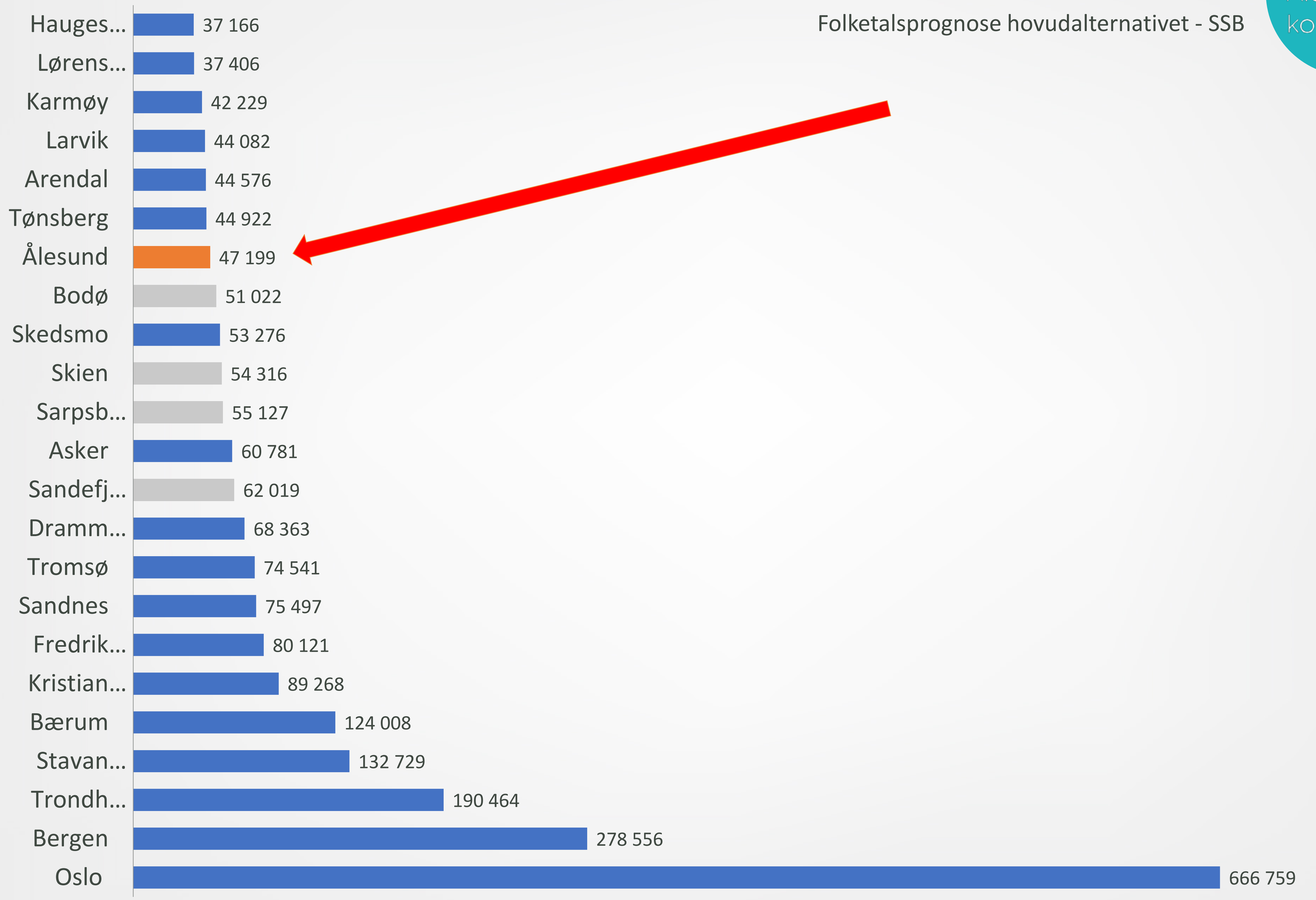

Nye Ålesund kommune

(nye) Ålesund vert den 13. største kommunen i landet i 2020

Nye Ålesund kommune

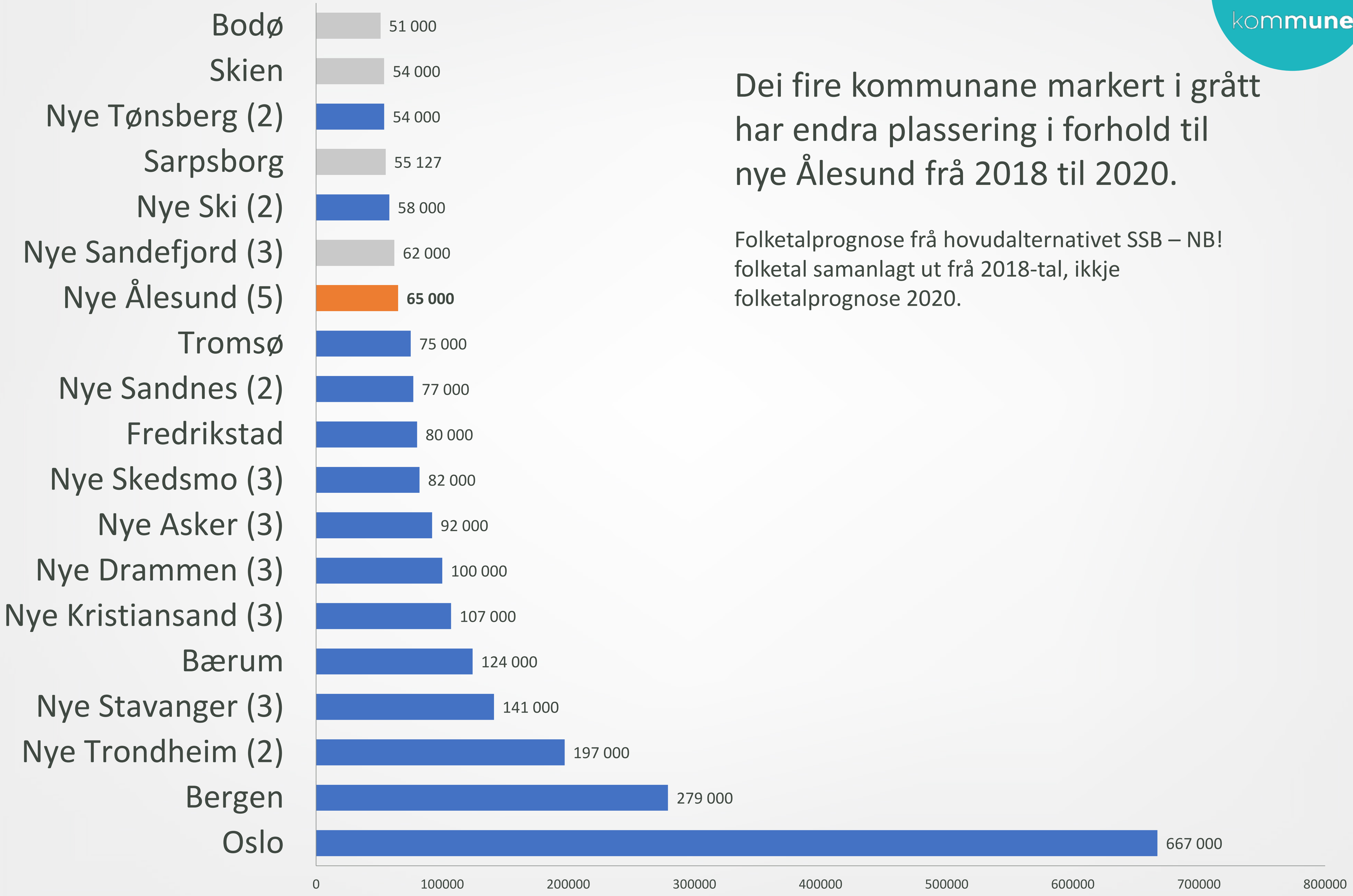

Dei fire kommunane markert i grått har endra plassering i forhold til nye Ålesund frå 2018 til 2020.

Folketalprognose frå hovudalternativet SSB – NB! folketal samanlagt ut frå 2018-tal, ikkje folketalprognose 2020.

Nye Ålesund kommune

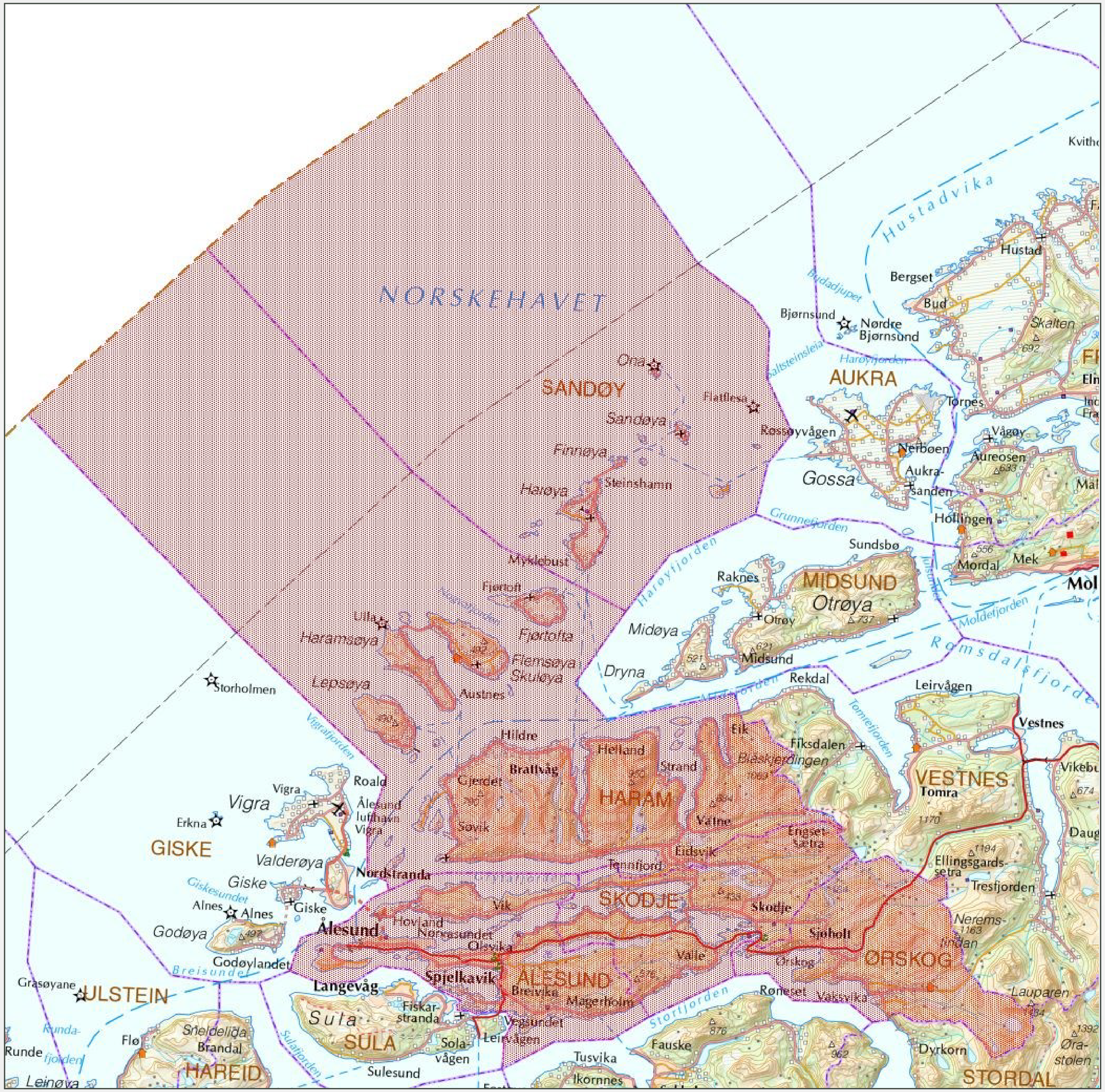

Generelt om demokratiarbeidet

Nye Ålesund kommune

- Nasjonal målsetjing med kommunereforma er å **vitalisere lokaldemokratiet og utvikle nye, effektive metodar for innbyggarmedverknad**.

UTFORDRINGAR OG MULIGHEITER!

- Stortingsvedtak om bruk av tvang overfor ei av kommunane
- Skjønnsmidlar frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal for å tenke nytt og styrke dette feltet
- Organisering av arbeidet med **politisk organisering**, **lokaldemokrati** og **innbyggjarmedverknad**

Styrke lokaldemokratiet?
133 folkevalde blir 77…

Nye Ålesund kommune

Høge ambisjonar!

Nye Ålesund ynskjer «større kapasitet til å vere innovativ og tenkje strategisk for nyskaping»

«Samarbeidet om bygging av ein ny og framtidsretta kommune skal vere prega av likeverd, rausheit og forståing for kvarandre sin ståstad»

«Lokal identitet og nærdemokratiet skal vere høgt prioritet»

«Berekraft og nyskaping skal ligge til grunn for utviklinga i den nye kommunen»

«Nettverk- og partnarskap med næringsliv og det frivillige»

«Innbyggjarmedverknad i periodar mellom val»

«Den nye kommunen skal vere ein føregangskommune i digitalisering og teknologibasert utvikling av tenestene»

«Metodisk og systematisk bruk av ny teknologi som stimulerer til nye arbeidsformer, effektiviserer arbeidsmetodar, og intern så vel som ekstern kommunikasjon»

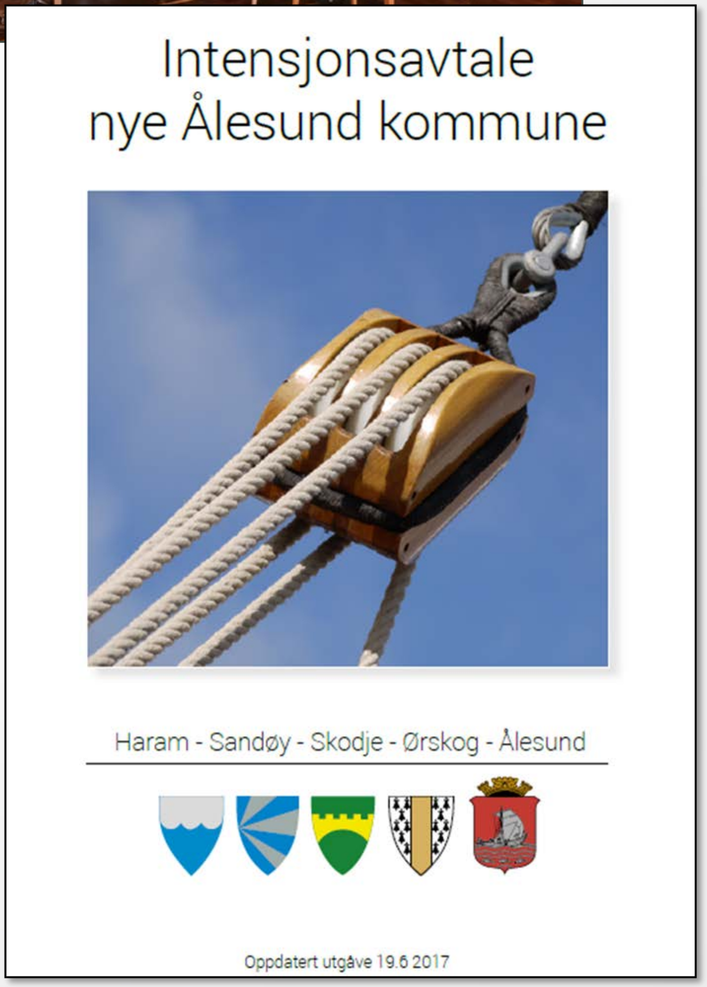

Politisk leiing av demokratiarbeidet

- Organisert gjennom politisk komite. Gitt mandat frå fellesnemnda til å utgreie tema.
- To folkevalde og ein frå administrasjonen frå kvar kommune, samt tillitsvaldrepresentant. Koordinator frå prosjektorganisasjonen.
- Månadlege arbeidsmøte.

SLIK HAR VI DEFINERT OPPGÅVA:
Kva slags politisk struktur utnyttar kunnskapen og ideane som finst blant innbyggjarar, folkevalde og administrasjon på best mogleg måte, og sikrar den nye storkommunen ein påliteleg, ansvarleg, effektiv, og borgarnær organisasjon?

Tre grunnpillarar for framtidas lokaldemokrati i nye Ålesund

Nye Ålesund kommune

1) Rigge ein ny politisk hovudstruktur som kan løyse framtidas utfordringar.

2) Utvikle nærdemokratiorgana (kommunedelutval).

3) Finne nye medverknadsformer, og utvikle eksisterande (det digitale innbyggarmøtet).

1- Rigge ny politisk hovudstruktur for framtida

- Korleis skal det nye kommunestyret jobbe?
- Folkevalde i dei mindre kommunane ønske om stort kommunestyre for å sikre representasjon frå periferi = Norges største kommunestyre – 77 representantar!
- Avveging – kvifor stort kommunestyre dersom ein berre delgerer mynda til underliggande organ. Kommunestyret skal vere hovudorgan for politisk verksemd. Samtidig naudsynt å fordele arbeid!
- Kommunestyrekomitear eller utval?
- Ad hoc-komitear/'oppgåveutval'.
- Organisering av kommunedelsutval.
- Sikre gode nok rammevilkår for politisk arbeid.

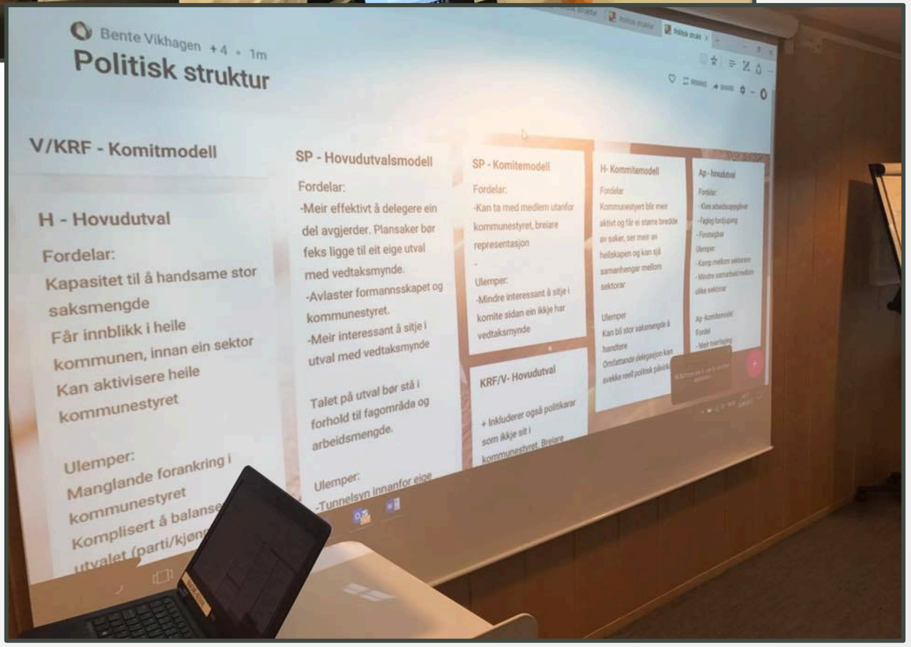

Beslutningar så langt

- Fellesnemnda vedtek at politisk hovudorganisering for nye Ålesund skal utformast etter følgjande prinsipp:
    1. Nye Ålesund kommune skal ha eit **formannskap** beståande av **15** representantar.
    2. Kontrollutvalet skal ha **fem** medlemmar; minimum tre av desse skal vere kommunestyrerepresentantar. Leiaren skal være medlem av kommunestyret.
    3. Kommunestyret skal ha eit eige **planutval**, med **11-15** medlemmar.
    4. I samsvar med intensjonsavtalen kan det vere gjennomgåande representasjon i den politiske organisasjonen, der dette er hensiktsmessig.
    5. Kommunestyret kan setje ned tidsavgrensa ad-hoc **komitear/oppgåveutval** med føremål om å sikre tverrfagleg utvikling. Arbeidet i kommunestyreutvala skal organiserast med **fire til seks utval/komitear** som dekker dei store kommunalområda.
    6. Utvala/komiteane skal ha mellom **11-19** medlemmar.
- Kommunestyret i nye Ålesund kommune skal vere organisert med **kommunestyrekomitear** med saksførebuande mynde og innstillingsrett til kommunestyret.

Nye Ålesund kommune

Kommunestyrekomitear

- Ny kommunelov § 5-8: kommunestyremedlemmane skal delast inn i komitear – sikrar gjennomgåande representasjon
- Forholdet til den administrative strukturen:

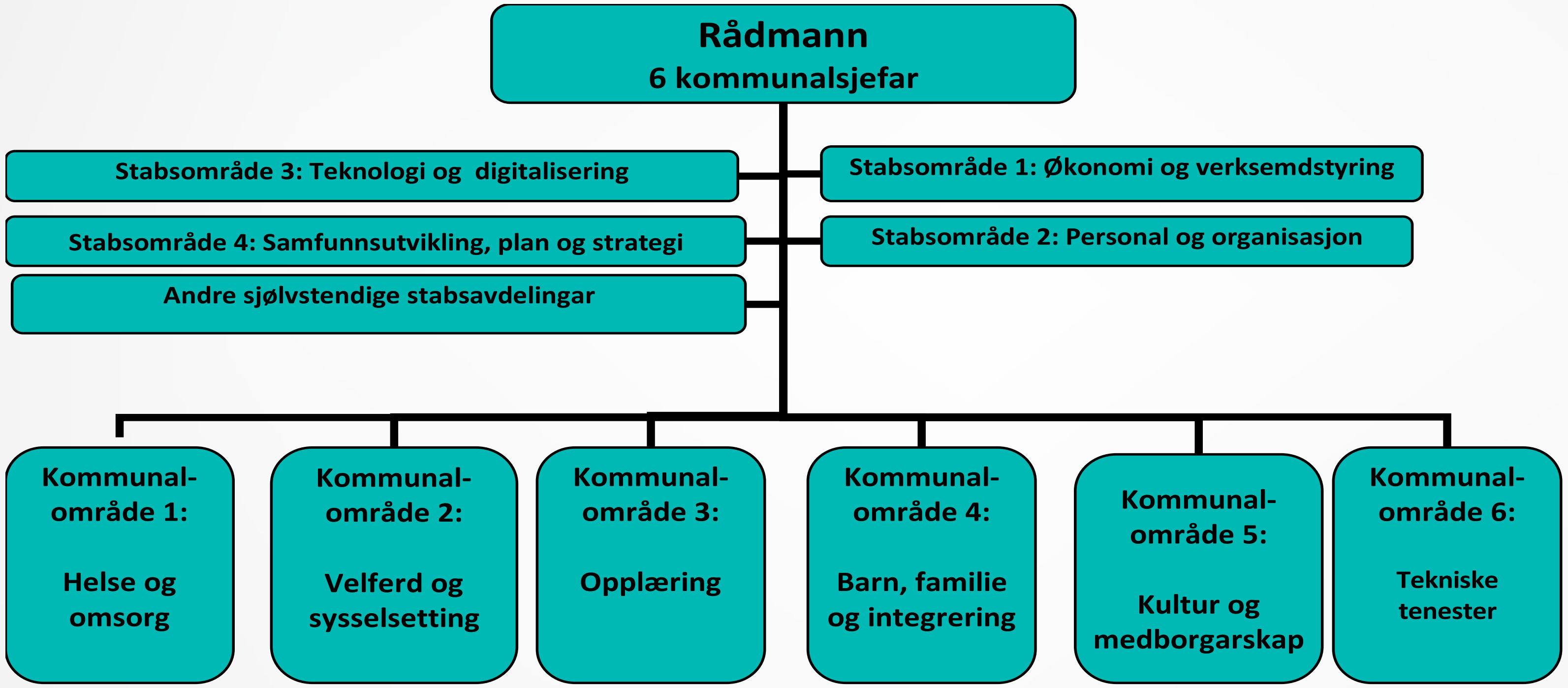

- *Intensjonsavtalen: Dersom vi skal ha hovudutval må dette organiserast på same måten som strukturen i den nye administrasjonen.*
- **Prosjektleiaren**: …den administrative organiseringa må ha ein innbygd fleksibilitet i seg, som gjer at ein til ei kvar tid vektlegg at ein skal tene det politiske apparatet uavhengig av organisasjonsmodell. Det vil til ei kvar tid vere rådmannen si oppgåve å tilretteleggje den administrative organiseringa på ein slik måte at politikarane blir sørva på ein god måte, og kan gjere gode politiske avgjersler.

Kommunestyrekomitear

- Politisk komite vil innstille på komitear inndelt etter sektorar:
- 1. Oppvekst
- 2. Kultur og medborgarskap
- 3. Helse og omsorg
- 4. Teknisk og miljø
- Sak til Fellesnemnda juni 2018

2 – Utvikle nærdemokratiorgan

Nye Ålesund kommune

- Intensjonsavtalen slår fast at nye Ålesund skal ha **kommunedelutval**
- Storleik, grenser, samansetning, kommunikasjonslinjer til politisk/administrativ leiing, mandat og tilstrekkelig administrativ støtte?; IA legg lista høgt!
- Intensjonsavtalen: Direktevalsordning, men dette seinare endra gjennom vedtak i Fellesnemnda
- Brei forankring:
  - Folkemøte i alle 5 kommunar mai 2018 – kafedialog som metode
  - Politisk drøfting, Fellesnemnda juni 2018
- Krev tilrettelegging, og tilpassing (kva skal til dømes koplinga være mellom kommunedelsentra og kommunedelutvala?)
- **Kritisk faktor: politisk hovudstruktur må riggast slik den er responsiv i forhold til innspel frå nærdemokratiorgana.**

Kva er lokaldemokrati for deg?

Mentimeter

Korleis kan innbyggarar, næringsliv og lag/foreiningar saman bidra til utvikling av lokalsamfunnet?

Mentimeter

Samarbeid og idémyldring

Naturlege og gode møteplassar tilgjengeleg etter kl 17....

Skape naturlige møteplassar, infotek. Ressurssenter der folk møtast og kan diskutere, engasjere seg og bidra i lokalsamfunnet.

Haram kommune har hatt eit godt samarbeid med næringsliv og lag. Korleis vidareføre «Haramsmodellen»? ID- huset er eit godt døme.

Addobtere de beste ordningene fra alle områder. Sørge for områder med felles særtrekk blir representert / får innflytelse.

Partnerskap som Haramsnodellen. Det offentlege kan gje økonomisk støtte til frivillige organisasjoner. Støtte lokale initiativ økonomisk.

Felles arena mellom aktørar Likeverdigheit Samhandlng Politikarane må fange dette opp Samspel Tillit og respekt mellom aktørar

Kommunedelsutvalg må være del av de politiske beslutningsprosesser. Områder med felles særtrekk må få et egget kommunedelsutvalg.

Nye Ålesund kommune

Kva skal til for at du eller andre vil vere med i eit kommunedelutval?

Mentimeter

- Makt
- Reell innflytelse
- Visshet om det blir noe mer enn et supperåd.
- Relevante saker
- Blir hørt .
- Da må jeg ser at jeg har reelle påvirkning muligheter.
- Å bli hørt og bli lyttet til.
- Vite at man tar hver henvendelse like seriøst; at alle blir hørt og at man informerer godt ut til folket hvorfor valget ble som det ble.
- Informasjon om kva det er og kva saker dei skal ta stilling til. God informasjon og dialog mellom utvalget og innbyggjarane i bydelen.

På kva måtar kan innbyggjarane ver med- og kva område? Tenk også digitalisering

Mentimeter

*digitale høringer/ innbyggere detaljert *digital plattform for innmelding av behov/ønsker *MEN: vær OBS mtp ekskludering av enkeltgrupper

Digitalt førstevalg, Engasjere seg i aktuelle saker, Fremje saker, Delta i valg, Digitale verktøy som gjer innbygger involvering lett,

Høg valdeltaking. Delta på møter og høyringsrunder. Vere synlege og tydeleg. Registrere meiningane sine på aktuelle medier. Framsnakke øyane

Engasjement. Fremme idear digitalt. Digitale høyringar. Inkl og involvere innbyggarane lettare. Bruke gode digitale plattformar. Avstemming.

Møteplassar på tvers generasjonar. Tilbod som yngre familier etterspør. Fritidstilbod. Forslag, høyringar digitalt.

Gode digitale løysingar. Digitale førstevalg. Engasjere seg i aktuelle saker.

3 – Finne nye medverknadsformer og utvikle dei eksisterande.

Nye Ålesund kommune

«Nye Ålesund kommune skal sikre levande lokaldemokrati basert på ei vid forståing av demokratiomgrepet og gjennom utprøving av nye former for medverknad.

Den nye kommunen skal ha særleg fokus på digitale plattformer som hjelpemiddel i å la innbyggjarane medverke. Det skal utgreiast konkrete løysingar for e-demokrati i den nye kommunen.»

Kartlegge kva slags former for utenomvalsdeltaking som finst i dei ulike kommunane i dag; kva ynskjer ein å behalde, og kva må forbetrast i ei ny storkommune?

‘Det digitale innbyggarmøtet’

Nye Ålesund kommune

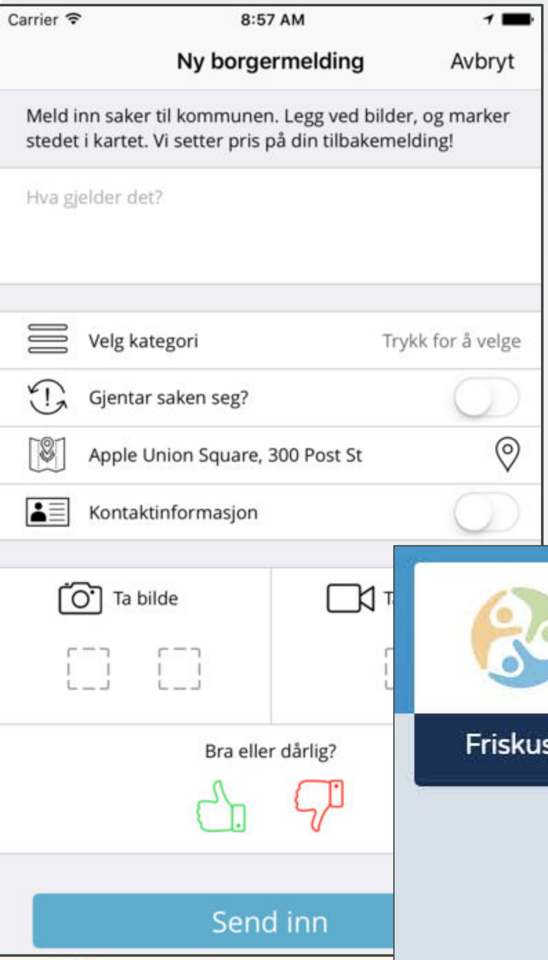

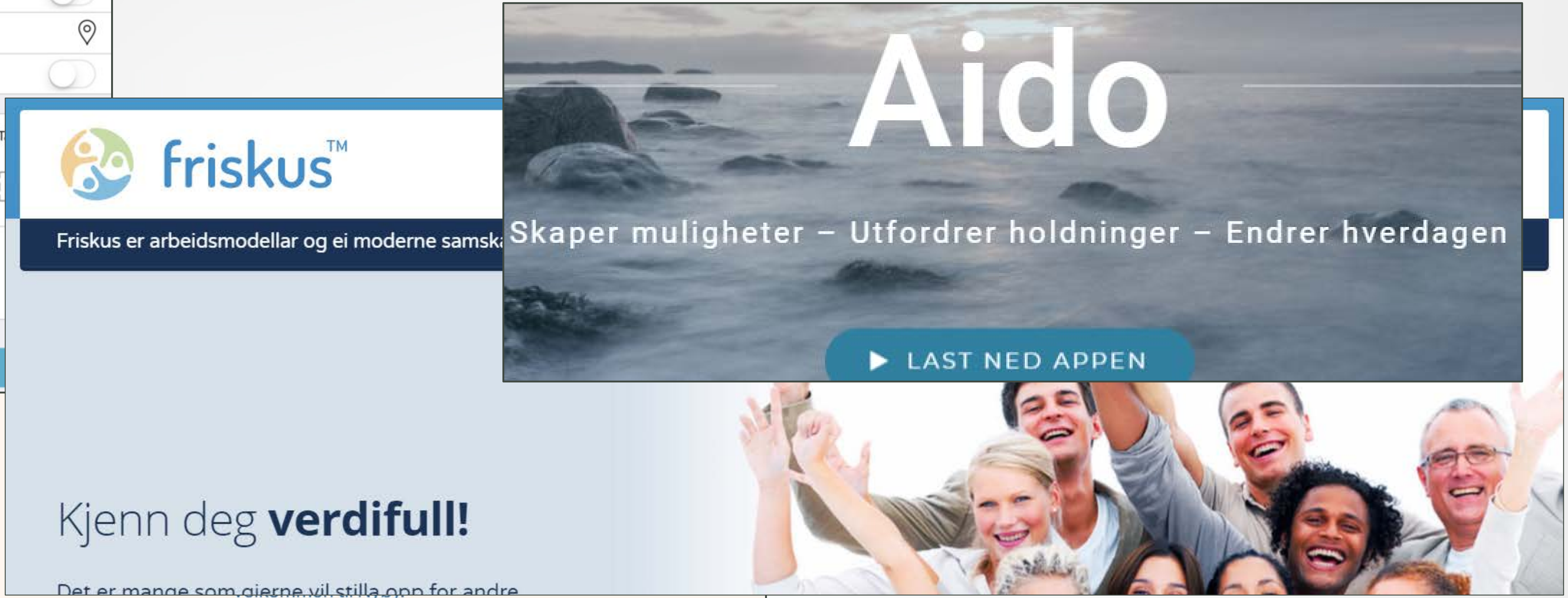

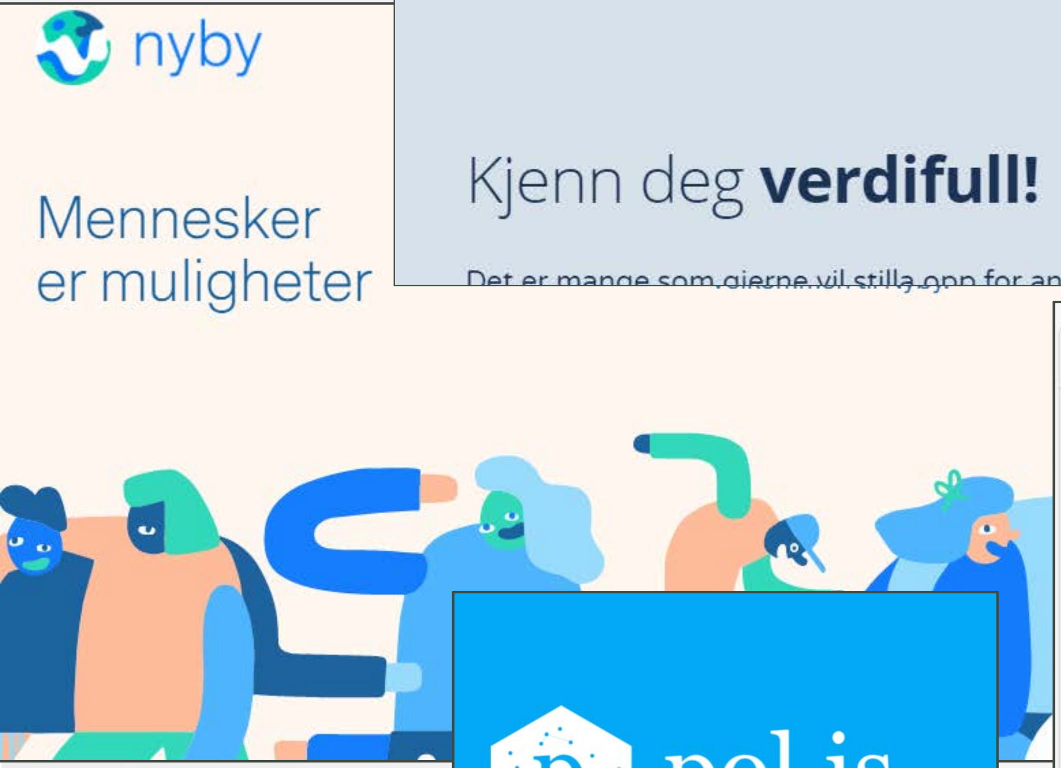

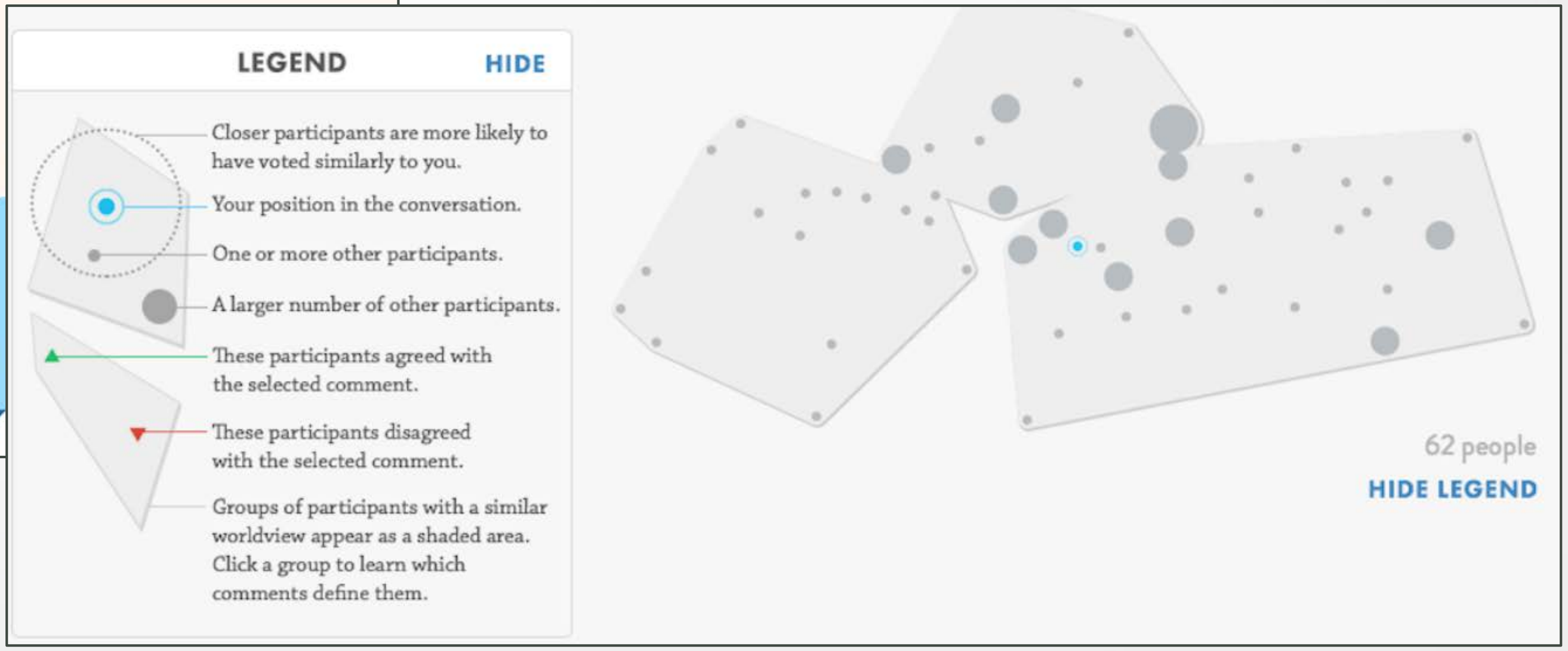

Arbeidet framover – prioriterte oppgåver

- Kommunedelutvala:
    - mykje er ope rundt viktige spørsmål som inndelingsprinsipp (grenser), mynde, reglement
    - Sensitivt tema: ulike forventningar til kva oppgåvene til nærdemokratiorgana skal vere i dei fem kommunane.
    - Knytte det digitale innbyggarmøtet og kommunedelsentra (gamle rådhus/tenestehus) opp mot kommunedelutval?
- Oppgåvefordeling/delegeringsreglement for politiske organ
- Andre politiske reglement
- Avklaring av rammevilkår for politisk arbeid
- Strategi for korleis vi skal jobbe med dei andre målsetjngane i intensjonsavtalen
- Ny arena for visualisering og datasamanstilling gjennom VR og anna ny simuleringsteknologi v/Campus Ålesund – felles regional klima, areal og transportplan i nye Ålesund. Planarbeid som lokaldemokratisk verktøy: her ser ein store moglegheiter i høve til teknologistøtta ordskifte og tilrettelagt politisk deltaking i planarbeid.

Ad 2020

Blir vi fleire enn fem?

Døra er open – ei stund til…

Nye
Ålesund
kommune

www.nyealesund.no